

Seminar 7

1. Studiați convergența simplă și uniformă pentru următoarele serii de funcții:

a) $f_n: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = \frac{x}{x+n}$ $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

Soluție. Convergența simplă

Fie $x \in [0, \infty)$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x}{x+n} = 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f,$$

unde $f: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 0$.

Convergența uniformă.

$$\sup_{x \in [0, \infty)} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \frac{x}{x+n} - 0 \right| = \sup_{x \in [0, \infty)} \frac{x}{x+n} \geq$$

$$\underset{x=n}{\geq} \frac{n}{n+n} = \frac{1}{2} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\nabla} 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f. \quad \square$$

b) $f_n: [2, 3] \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = \frac{x}{x+n}$ $\forall n \in \mathbb{N}$.

Soluție. Convergența simplă

Fie $x \in [2, 3]$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{x}{x+n} = 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f,$$

unde $f: [2, 3] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 0$.

Convergența uniformă

$$\sup_{x \in [2, 3]} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in [2, 3]} \left| \frac{x}{x+n} - 0 \right| = \sup_{x \in [2, 3]} \frac{x}{x+n}.$$

Fie $f_n: [2, 3] \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = \frac{x}{x+n} \forall n \in \mathbb{N}$.

$$f'_n(x) = \frac{x+n-x}{(x+n)^2} = \frac{n}{(x+n)^2} \geq 0 \forall x \in [2, 3], \forall n \in \mathbb{N}.$$

Deci f_n este crescătoare $\forall n \in \mathbb{N}$.

$$\text{Așadar } \sup_{x \in [2, 3]} \frac{x}{x+n} = \frac{3}{3+n} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} 0, \text{ i.e.,}$$

$$f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f. \quad \square$$

c) $f_n: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = \sqrt{x^2 + \frac{1}{n}}$ $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

Soluție. Convergență simplă

Fie $x \in [0, \infty)$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} = \sqrt{x^2 + 0} = \sqrt{x^2} = |x| \underset{x \in [0, \infty)}{=} x \Rightarrow$$

$$\Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{s} f, \text{ unde } f: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = x.$$

Convergență uniformă

$$\sup_{x \in [0, \infty)} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} - x \right| =$$

$$= \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \frac{x^2 + \frac{1}{n} - x^2}{\sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} + x} \right| = \sup_{x \in [0, \infty)} \frac{\frac{1}{n}}{\sqrt{x^2 + \frac{1}{n}} + x} =$$

$$= \frac{\frac{1}{n}}{\sqrt{\frac{1}{n}}} = \sqrt{\frac{1}{n}} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f. \quad \square$$

d) $f_n: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = \frac{n}{n+x}$ $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

Soluție. Convergență simplă

Fie $x \in [0, \infty)$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n}{n+x} = 1 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f, \text{ unde}$$

$$f: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 1.$$

Convergența uniformă.

$$\sup_{x \in [0, \infty)} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \frac{n}{n+x} - 1 \right| =$$

$$= \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \frac{n - n - x}{n+x} \right| = \sup_{x \in [0, \infty)} \left| \frac{-x}{n+x} \right| = \sup_{x \in [0, \infty)} \frac{x}{n+x}.$$

$$\text{Fie } g_n: [0, \infty) \rightarrow \mathbb{R}, g_n(x) = \frac{x}{n+x} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

$$g_n'(x) = \frac{n+x-x}{(n+x)^2} = \frac{n}{(n+x)^2} > 0 \quad \forall n \in \mathbb{N}^*$$

Deci g_n este crescătoare $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

$$\text{Atadar } \sup_{x \in [0, \infty)} \frac{x}{n+x} = \lim_{x \rightarrow \infty} \frac{x}{n+x} = 1 \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} 0,$$

$$\text{i.e. } f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f. \quad \square$$

$$e) f_n: (0, 1] \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = x^n \quad \forall n \in \mathbb{N}.$$

Soluție. Convergența simplă

$$\text{Fie } x \in (0, 1].$$

convergență uniformă

f_n continuă $\forall n \in \mathbb{N}$
 f nu este continuă (în 1) $\nRightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} f. \square$

Soluție: Convergența simplă

Also $f_n(x) = \frac{(1+x)^n}{e^{2nx}} = \left(\frac{1+x}{e^{2x}} \right)^n = (f_1(x))^n \quad \forall n \in \mathbb{N}^*$.

$$g'(x) = 1 - 2e^{2x} < 0 \quad \forall x \in \left[\frac{1}{2}, 1\right].$$

x	$\frac{1}{2}$			1
$g'(x)$	-----			
$g(x)$	$\frac{3}{2} - x$			$2 - x^2$

Sei $g(x) < 0 \quad \forall x \in [\frac{1}{2}, 1]$.

Din unmare $0 < f_1(x) < 1 \forall x \in [\frac{1}{2}, 1]$.

Având $\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} (f_1(x))^n = 0$, deci

$f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f$, unde $f: [\frac{1}{2}, 1] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 0$.

Convergența uniformă

Avem: 1) $[\frac{1}{2}, 1]$ mulțime compactă.

2) f_n continuă $\forall n \in \mathbb{N}^*$, f continuă

3) $(f_n)_n$ descrescătoare.

4) $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f$.

Conform Teoremei lui Dini $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f$. \square

g) $f_n: [\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}] \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = \cos^n x \forall n \in \mathbb{N}^*$.

Soluție. Convergența simplă

Fie $x \in [\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}]$.

$\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \cos^n x = 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f$, unde

$f: [\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}] \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 0$.

Convergența uniformă

$$\begin{array}{ccc} x & \longrightarrow & \cos x \\ \cap & & \cap \\ \left[\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}\right] & & \mathbb{R} \end{array} \quad \text{descrescătoare} \Rightarrow f_n \text{ descrescătoare} \\ \forall n \in \mathbb{N}^*$$

Avem : 1) $f_n : \left[\frac{1}{2}, \frac{\pi}{2}\right] \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \cos^n x \quad \forall n \in \mathbb{N}^*$

2) f_n descrescătoare $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

3) $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f$

4) f continuă.

Conform Teoremei lui Polya $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f. \quad \square$

2. Studiați convergența simplă și uniformă pentru $(f_n)_n$ și $(f'_n)_n$, unde :

a) $f_n : [0, \pi] \rightarrow \mathbb{R}, f_n(x) = \frac{\cos nx}{n} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*$.

Soluție. Pentru $(f_n)_n$

Convergența simplă

Fie $x \in [0, \pi]$. Avem $-\frac{1}{n} \leq f_n(x) \leq \frac{1}{n} \quad \forall n \in \mathbb{N}^*$,

$\swarrow \quad \searrow$
 $\quad \quad \quad \downarrow$
 $\quad \quad \quad 0$

deci $\lim_{n \rightarrow \infty} f_n(x) = 0$, i. e. $f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{\Delta} f$, unde

$$f: [0, \pi] \rightarrow \mathbb{R}, f(x) = 0.$$

Convergența uniformă

$$\sup_{x \in [0, \pi]} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in [0, \pi]} \left| \frac{\cos nx}{n} - 0 \right| =$$

$$= \sup_{x \in [0, \pi]} \frac{|\cos nx|}{n} \leq \frac{1}{n} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{u} f.$$

Pentru $(f'_n)_n$

$$f'_n(x) = \left(\frac{\cos nx}{n} \right)' = -\sin nx \quad \forall x \in [0, \pi], \quad \forall n \in \mathbb{N}^*.$$

Convergența simplă

$$\text{Fie } x = \frac{\pi}{2}.$$

$$f'_{4n}\left(\frac{\pi}{2}\right) = -\sin\left(4n \frac{\pi}{2}\right) = -\sin(2n\pi) = 0 \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} 0.$$

$$f'_{4n+1}\left(\frac{\pi}{2}\right) = -\sin\left(4n \frac{\pi}{2} + \frac{\pi}{2}\right) = -\sin\left(2n\pi + \frac{\pi}{2}\right) =$$

$$= -\sin \frac{\pi}{2} = -1 \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} -1.$$

$$\text{Deci } \nexists \lim_{n \rightarrow \infty} f'_n\left(\frac{\pi}{2}\right).$$

În urmare $(f'_n)_n$ nu este simplu convergent.

Convergența uniformă

$(f'_n)_n$ nu este simplu convergent $\Rightarrow (f_n)_n$ nu este uniform convergent. \square

b) $f_n: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f_n(x) = \frac{\arctg nx}{n}$ $\forall n \in \mathbb{N}^*$.

Soluție. Pentru $(f_n)_n$

Convergența simplă

Fie $x \in \mathbb{R}$. Avem $-\frac{\pi}{2} \leq \arctg nx \leq \frac{\pi}{2}$ $\forall n \in \mathbb{N}^*$, deci

$f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} f$, unde $f: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = 0$.

Convergența uniformă

$$\sup_{x \in \mathbb{R}} |f_n(x) - f(x)| = \sup_{x \in \mathbb{R}} \left| \frac{\arctg nx}{n} - 0 \right| =$$

$$= \sup_{x \in \mathbb{R}} \frac{|\arctg nx|}{n} \leq \frac{\pi/2}{n} \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} 0 \Rightarrow f_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} f.$$

Pentru $(f'_n)_n$

$$f'_n(x) = \left(\frac{1}{n} \cdot \arctg nx \right)' = \frac{1}{n} \cdot \frac{1}{1+n^2 x^2} \cdot n = \frac{1}{1+n^2 x^2} \quad \forall x \in \mathbb{R}$$

$x \in \mathbb{R}, \forall n \in \mathbb{N}^*$.

Convergența simplă

Fie $x \in \mathbb{R}$.

$$\lim_{n \rightarrow \infty} f'_n(x) = \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{1}{1+n^2 x^2} = \begin{cases} 1 & ; x=0 \\ 0 & ; x \in \mathbb{R}^* \end{cases} \Rightarrow$$

$$\Rightarrow f'_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} g, \text{ unde } g: \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}, g(x) = \begin{cases} 1 & ; x=0 \\ 0 & ; x \in \mathbb{R}^* \end{cases}$$

Convergența uniformă

$$\begin{array}{l} f'_n \text{ continuă } \forall n \in \mathbb{N}^* \\ g \text{ nu e continuă (în 0)} \end{array} \not\Rightarrow f'_n \xrightarrow[n \rightarrow \infty]{} g.$$